

Förbandsbesöksrapport

Göta Trängregemente (T 2)

28:e oktober 2022

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspiktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem före detta värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntrar vi även andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden. Pliktrådet strävar efter att bidra till att förbanden kan utbilda starka krigsförband.

Rapporten utgör också en dialog med besökt förband, som får möjlighet att åtgärda fel och brister som följs upp under ett andra besök. Innehållet i rapporten har kommunicerats med berört förband, som har lämnat synpunkter på dess innehåll. Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar under kvartal två.

Denna rapport delges berörd LMA via Pliktrådet, samt relevanta funktion inom Försvarsmakten genom VIDAR. Rapporten publiceras även på www.pliktradet.se samt delges media, riksdagen och Regeringskansliet.

Pliktrådets besökare:

Majken Hallbygård
Andreas Ottosson

Innehållsförteckning

Information om förbundet.....	3
Spontana intryck.....	3
Organisation.....	3
Arbetsmiljö och säkerhet.....	3
Fysisk belastning	3
Psykisk hälsa.....	4
Försvarshälsan	4
Attityder och jargong.....	4
Avbruten utbildning.....	5
Resor	5
Boendemiljö och vistelseutrymmen	5
Hållbarhet	5
Medinflytande.....	5
Information och mönstring.....	6
Meningsfull fritid.....	6
Soldathem	6
Avslutning	6

Information om förbandet

Göta Trängregemente är förlagt i Skövde och tillhör Skövde garnison. Matsal, Försvårshälsa, värnpliktskonsulent och Soldathem är garnisonsgemensamma funktioner och dessa delas därmed med bland annat P 4 och MR V. T 2 är ett underhållsförband som många andra förband vill samöva med. Detta bidrar till att förbandets värnpliktiga i många fall övar tillsammans med andra förband på andra orter under övningsserien.

Spontana intryck

Vi ankom till förbandet kvällen innan besöket och fick då vara med och ta emot de värnpliktiga efter genomfört soldatprov. Utbildningen på T 2 upplevs fungera väl. Det mest anmärkningsvärda uppmärksammandet är uppkomna händelser kopplat till ett stridsövningsmoment i Villingsberg.

Vi blev imponerade av den höga ansökningsgraden för fortsatt engagemang i Försvårsmakten från föregående värnpliktskull. Vi hoppas och tror att det beror på att förbandet har lyckats skapa en arbetsmiljö man vill stanna kvar i.

Organisation

På T 2 utbildas vid tiden för besöket 289 värnpliktiga. Av dessa är ungefär 36% kvinnor. De värnpliktiga är uppdelade i två kompanier; Nora och Karlsborg kompani, med fem respektive fyra plutoner. Utöver de värnpliktsutbildande kompanierna finns ett tredje kompani bestående av kontinuerligt anställda soldater och officerare. Värnpliktsinrycken genomfördes i juni för plutonsbefälseleverna (PB) samt specialistbefattningar och i augusti för soldater och gruppchefer.

I och med det breda kompetensbehovet på T 2 bedrivs vissa befattningsutbildningar vid andra förband. Detta upplevs från förbandets håll fungera bra.

Arbetsmiljö och säkerhet

Generellt upplevs arbetsmiljön vid T 2 god. Vi uppmärksammade händelser kopplat till utbildningsmomentet SUSA, Stridsutbildning skarp ammunition, där delar av de gruppchefsuttagna värnpliktiga inte genomfört tillräcklig med förberedande övningar inför momentet. De värnpliktiga beskriver att vissa gruppchefer aldrig övat strid i terräng samt att vissa av dem aldrig lett en strid med skarp ammunition tidigare. I och med detta upplevdes en viss oro då gruppcheferna skulle leda en strid, med skarp ammunition, då det egentligen var soldaterna som hade bättre koll på momentet. Kopplat till momentet SUSA fanns dessutom en del oklarheter kring kadetternas delaktighet. Kadetterna, som ledde övningsmomentet, beskrevs som kompetenta men de hade troligt fått för få ingångsvärden inför genomförandet. De trodde att de värnpliktiga hade kommit längre i sin utbildning, exempelvis förutsattes att värnpliktiga hade genomfört kompetensprov på AK 5. Vidare hade de värnpliktiga inte riktigt förstått att kadetterna var där för att examineras vilket i sin tur ledde till en del förvirring.

Fysisk belastning

Belastningsstegringen har fungerat väl för soldater och gruppbefäl. Plutonsbefälseleverna beskriver dock att de uppkommit en del onödiga skador på grund av det höga tempot i belastningsstegringen under sommaren. Exempelvis har de uppstått en del stressrelaterade skador samt knä- och höftskador bland PB eleverna. Vidare beskrivs problematik kopplat till mängden träning och fysisk

belastning under befattningsutbildningarna. Exempelvis har fordonsförarna halkat efter kopplat till den fysiska stegringen då deras befattningsutbildning är mindre fysisk än andra befattningar.

De värnpliktiga beskriver att det ibland uppstår problem kring skador. Exempelvis har sjuka och skadade fått fysiska uppgifter, som att flytta hela plutonens trossar, trots att de fått direktiv från Försvvarshälsan att de inte ska lyfta tungt. Detta upplevs ske främst på det ena kompaniet.

Psykisk hälsa

Generellt mår de värnpliktiga bra. De upplever dock att motivationen sviktat med anledning av bland annat befattningsutbildningarna där de spridits ut på olika regementen. De meddelar att soldatprovet bidragit positivt samt att den vid besöket väntande ledigheten troligt kommer generera högre motivation bland de värnpliktiga. Värnpliktskonsulenten, som fyller en viktig roll kopplat till psykisk hälsa, är en garnisonsgemensam befattning. Vi ser det som önskvärt att P 4 och T 2 i framtiden har en varsin värnpliktskonsulent med anledning av den stora mängden värnpliktiga vid garnisonen. Vi ser att Värnpliktskonsulenten gör ett bra jobb och att arbetsbelastningen kan komma att bli för hög i takt med att värnpliktskullarna växer.

Försvvarshälsan

Försvvarshälsan har totalt 16 anställda samt två nya tjänster som är på väg in. De har dock vakans på psykologer men detta har de löst genom att hyra in tjänsten externt. Det höga antalet anställda beror på att Försvvarshälsan har många värnpliktiga och anställda att vårda. Denna enhet är nämligen garnisonsgemensam och delas därför med bland annat P 4. Försvvarshälsan beskriver ett nära samarbete med T 2. Inför inryck genomförs samtal med befälslaget och där diskuteras hur det ska arbetas med belastningsstegring. Generellt upplevs förbandet vara bra på att planera inför och strukturera upp fysiskt krävande övningar och belastningsstegringen beskrivs fungera, med undantag för tidigare beskriven problematik med PB och fordonsutbildning. Övningsmomentet SERE ska ha orsakat en del skador men de beskrivs också att skadeläget liknar föregående värnpliktskullar.

Attityder och jargong

Förbandet medger att de tidigare har haft ett antal fall kopplat till ovälkommet beteende, varav några lett till avbruten värnplikt. Förbandet består av större andel kvinnor relativt till andra förband, trots att kvinnor är i minoritet. Förbandet arbetar dock aktivt med att motverka alla former av ovälkommet beteende och för Försvvarsmaktens värdegrund.

T 2 upplever att de är bra på att hantera händelser av ovälkommet beteende. PB-eleverna beskriver att de nu kommit ur "smekmånaden" och att det har uppstått en del friktioner och irritationsmoment med anledning av att PB-plutonen består av personer med starka viljor. De tror att denna problematik kommer upphöra när de fördelas ut till sina respektive plutoner. Vidare beskriver de värnpliktiga att jargongen dem emellan blir bättre desto längre tid som går. De beskriver också att de har kompetenta befäl med ett gott bemötande som injicerar trygghet och skapar en känsla av respekt.

Ett ytterligare uppmärksammande kopplat till jargong är att vissa officerare på plutoner aktivt använder benämningen "rekryt" då de pratar med eller om de värnpliktiga. Rekryt är ett ord som finns kvar efter perioden av frivillighet men dagens värnpliktiga är pliktade och kan inte lämna

förbandet på eget bevåg, vilket rekryterna kunde. Rekryt insinuerar frivillighet och de värnpliktiga ska benämnas till vad de är; värnpliktiga eller soldater.

Utrustning

Det ena kompaniet beskriver att de saknar aktiva hörselkåpor vilket är olyckligt. Likt många andra förband har T 2 brist på underkläder. Det är bristande kvalitet, mängd och storleksutbud främst på trosorna. I syfte att lösa problemet tilldelas de kvinnliga värnpliktiga 70 kronor i månaden för att köpa underkläder, detta enligt Försvarmaktens centrala styrningar kopplat till utbetalningsmetod. Vi uppmanar Försvarmakten att tillåta utbetalningen som en klumpsumma vid ett utbetalningstillfälle. De värnpliktiga kan då köpa in flertalet trosor och BH:ar vid ett tillfälle och kan därefter använda dessa under hela utbildningen. Vidare har de värnpliktiga tilldelats 1 500 kronor för att köpa tränings skor vilket uppskattats.

Avbruten utbildning

Vi har inga anmärkningar på antalet avbrutna utbildningar. Anledningarna bakom avbrotten tycks i regel bero på bakomliggande och tidigare skador.

Resor

Resorna till och från förbandet beskrivs fungera bra. I de fall problem uppstår med resor är adjutanterna effektiva med att åtgärda problemet.

Boendemiljö och vistelseutrymmen

I respektive logement bor det upp till 12 personer. Det finns bord och stolar i logementen samt bänkar i korridorerna. Det finns inget dagrum eller pentryn på regementsområdet med anledning av de infrastrukturella begränsningarna. De värnpliktiga har dock möjlighet att vistas i lektionssalar eller på Soldathemmet under ledig tid. Toaletter och duschar är enskilda. Toaletterna är anmärkningsvärt designade med en "lucka" baktill med möjlig insyn till toaletten bredvid samt låga väggar som gör att längre personer kan se över till personen bredvid.

Hållbarhet

Inga anmärkningar.

Medinflytande

Medinflytandet vid förbandet beskrivs som välfungerande. De värnpliktiga vågar lyfta upp saker och de anställda tar önskemål och frågor på allvar samt åtgärdar uppmärksammade problem.

Förbandet har, genom initiativ från LMA (Lokalt medinflytandeansvarig), valt att fortsatt prova en ny metod kopplat till förtroendepersoner och PB -elever. T 2 har valt att ha egna representanter för PB eleverna med anledning av att denna grupp av värnpliktiga i vissa fall inte riktigt upplever samma problematik som de värnpliktiga gruppcheferna och soldaterna. Vi ser positivt på att förbandet valt att prova denna metod och ser fram emot återkoppling och utvärdering mot slutet av utbildningsåret.

Information och mönstring

Fleralet värnpliktiga upplever att informationen från Plikt och provningsverket och från Befattningsguiden på Försvarsmaktens hemsida inte alls stämmer överens med den verkliga bilden av befattningen de utbildas mot. Detta har i vissa fall skapat en besvikelse. Framst rör detta sjukvårdarna som nu genomgår befattningsutbildning till förare eller liknande. Vidare beskrivs att de värnpliktiga hade önskat mer information om vad T 2:s uppgift är redan vid mönstringen.

Meningsfull fritid

I regel har de värnpliktiga permission varje helg. I korridorerna finns vecko-, dags och årsprogram som underlättar planeringen av den lediga tiden i hemmet. Plutonsbefälseleverna beskriver att de haft många kvällstjänster och att de ibland inte förstått syftet med dessa vilket är olyckligt. I och med att kasernerna inte erbjuder några dagrum eller pentryn finns det inte jättemycket att göra på kasern. Skövde centrum ligger dock mycket nära och de värnpliktiga har möjlighet att lämna kasern på ledig tid.

Förbandet efterfrågar Wi-Fi. Detta med anledning av att kunna genomföra exempelvis uttryckningsenkäten men också vissa teoretiska moment kopplat till exempelvis fordonsutbildning. Dessutom kan Wi-Fi bidra till att de värnpliktiga har möjlighet att se film inne på logementen om kvällarna.

Soldathem

Soldathemmet är beläget utanför regementsområdet. Det är Sveriges största Soldathem med tre heltidsanställda och tre deltidare. Under måndagar och onsdagar har Soldathemmet kvällsöppet för de värnpliktiga men samtliga vardagar är köket öppet för lunch. Soldathemsföreståndaren beskriver att lokalen ofta fungerar som en mötespunkt vilket hon uppskattar. Vidare beskriver hon att hon har en nära relation med de värnpliktiga och att de ibland kan söka hjälp och stöd hos henne, vilket vi ser som något väldigt positivt. Soldathemmet upplever delvis svårigheter med att veta när eller om de värnpliktiga har tjänstefria kvällar.

Avslutning

Pliktrådet hoppas att vi med denna rapport har förmedlat våra intryck på ett konstruktivt sätt. Under besöket blev vi mycket väl mottagna av såväl anställda som värnpliktiga. Vi vill tacka LMA Catrin Fransson för ett väl planerat förbandsbesök. Vidare tackar vi för ett öppet och samarbetsvilligt klimat. Pliktrådet ser fram emot ett fortsatt gott samarbete mellan oss och Göta Trängregemente.

Tack för ett givande besök,

Majken Hallbygård
070 – 848 59 79

Andreas Ottosson
070 – 848 61 84

PLIKRÅDET

Plikrådet 2022/2023

www.piktradet.se

info@pliktradet.se